SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 7. junija 2007*

V zadevi C-278/06,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (Nemčija) z odločbo z dne 18. maja 2006, ki je prispela na Sodišče 26. junija 2006, v postopku

Manfred Otten

proti

Landwirtschaftskammer Niedersachsen,

ob udeležbi

Jonnyja Kücka

in

Vertreterin des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi R. Schintgen, predsednik senata, A. Borg Barthet in M. Ilešič (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. marca 2007,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za M. Ottna G.-W. Bieniek, odvetnik,

— za Landwirtschaftskammer Niedersachsen H. Steggewentz, zastopnica,

— za nemško vlado M. Lumma in C. Blaschke, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti J. Schieferer in F. Erlbacher ter H. Tserepa-Lacombe, zastopniki,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 3950/92 z dne 28. decembra 1992 o uvedbi dodatne dajatve v sektorju mleka in mlečnih proizvodov (UL L 405, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1256/1999 z dne 17. maja 1999 (UL L 160, str. 73, v nadaljevanju: Uredba št. 3950/92).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med M. Ottnom, nekdanjim zakupnikom zemljišč, namenjenih mlečnemu gospodarstvu, in Landwirtschaftskammer Niedersachsen (kmetijsko zbornico Spodnje Saške) glede prenosa referenčne količine mleka ali mlečnih izdelkov zakupodajalcu, če ta, ki nima statusa proizvajalca mleka in mlečnih izdelkov, v najkrajšem mogočem času prek državnega prodajnega mesta prenese količino tretjemu, ki ta status ima.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Leta 1984 je bila zaradi dolgotrajnega neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem v mlečnem sektorju s členom 5c Uredbe Sveta (EGS) št. 804/68 z dne 27. junija 1968 o skupni ureditvi trga mleka in mlečnih proizvodov (UL L 148, str. 13), kot je

bila spremenjena z Uredbo Sveta št. 856/84 z dne 31. marca 1984 (UL L 90, str. 10), uvedena shema dodatne mlečne dajatve. Ta določba določa, da se mora dajatev za mleko plačati za količine mleka, ki presegajo referenčno količino, ki se določi.

4 Splošna pravila za uporabo dodatne dajatve so bila določena z Uredbo Sveta št. 857/84 z dne 31. marca 1984 o sprejetju splošnih pravil za uporabo dajatve iz člena 5c Uredbe (EGS) št. 804/68 v sektorju mleka in mlečnih proizvodov (UL L 90, str. 13).

5 Uredba št. 857/84 je bila razveljavljena z Uredbo št. 3950/92, ki je to shemo dodatne dajatve podaljšala do 1. aprila 2000, čeprav bi se na začetku morala uporabljati le do 1. aprila 1993.

6 Člen 7(2) Uredbe št. 3950/92 določa:

„Če ni dogovora med strankami v primeru zakupov, ki potečejo brez možnosti obnovitve pod podobnimi pogoji in ni dogovora med strankama/i, ali v razmerah s primerljivimi pravnimi učinki, se referenčne količine, ki pripadajo zadevnemu gospodarstvu, v celoti ali deloma prenesejo proizvajalcem, ki gospodarstvo prevzamejo, in sicer v skladu z določbami, ki so jih države članice sprejele ali jih sprejmejo, in pri tem upoštevajo zakonite interese strank."

7 Člen 8 te uredbe določa:

„Z namenom dokončanja prestrukturiranja proizvodnje mleka ali izboljšanja okolja lahko države članice sprejmejo enega ali več naslednjih ukrepov v skladu s podrobnimi pravili, ki jih določijo ob upoštevanju zakonitih interesov strank:

[...]

b) na podlagi objektivnih meril določijo pogoje, po katerih lahko proizvajalci na začetku dvanajstmesečnega obdobja v zameno za plačilo dosežejo, da jim pristojni organ ali telo, ki ga ta organ določi, ponovno dodeli referenčne količine, ki so jih ob koncu predhodnega dvanajstmesečnega obdobja dokončno sprostili drugi proizvajalci, v zameno za kompenzacijo v enem ali več letnih obrokih, ki so enaki zgoraj navedenemu izplačilu;

[...]

e) na zahtevek proizvajalca pristojnemu organu ali telesu, ki ga ta organ določi, dovolijo dokončen prenos referenčnih količin brez prenosa odgovarjajočih zemljišč, ali obratno, s ciljem izboljšanja strukture proizvodnje mleka na ravni gospodarstva ali da se omogoči ekstenzifikacija proizvodnje.

[...]“

8 Člen 9 Uredbe št. 3950/92 določa:

„Za namene te uredbe:

[...]

c) ‚proizvajalec': pomeni fizično ali pravno osebo ali skupino fizičnih in pravnih oseb, ki gospodarijo z gospodarstvom znotraj geografskega območja Skupnosti in:

— prodaja mleko ali druge mlečne izdelke neposredno porabniku

in/ali

— jih oddaja odkupovalcu;

[...]"

Nacionalna ureditev

9 Ureditev prenosa referenčnih količin oddaje mleka ali mlečnih izdelkov ureja uredba o uporabi dodatne dajatve (Zusatzabgabenverordnung) z dne 12. januarja 2000 (BGBl. 2000 I, str. 27, v nadaljevanju: uredba ZAV), ki je začela veljati 1. aprila 2000.

10 Uredba ZAV določa, da se referenčne količine načeloma ne smejo prodajati več kot trikrat na leto, in sicer 1. aprila, 1. julija ali 30. oktobra prek državnih prodajnih mest, po natančno določenemu postopku, ki ne upošteva površine zemljišča, namenjenega za mlečno gospodarstvo.

11 Pogodba o kmetijsko zakupnem razmerju v postopku v glavni stvari, ki je bila sklenjena pred 1. aprilom 2000, člen 7(1), prvi stavek, uredbe o zagotovljenih mlečnih količinah (Milchgarantiemengenverordnung) z dne 25. maja 1984 (BGBl 1984 I, str. 720), kot je bila spremenjena z triintrideseto uredbo o spremembi z dne 25. marca 1996 (BGBl 1996 I, str. 535), se uporablja posredno s členom 12(2), prvi stavek, uredbe ZAV. Na podlagi člena 7(1), prvi stavek, uredbe o zagotovljenih količinah mleka je treba referenčno količino v primeru izteka kmetijsko zakupnega razmerja vrniti zakupodajalcu.

12 Če se referenčna količina prenese na zakupodajalca, člen 12(2), prvi stavek, uredbe ZAV določa, da se 33 % te količine nameni za rezervo Landa.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

13 Leta 1974 je predhodnik M. Ottna z J. Kückom sklenil kmetijsko zakupno razmerje za nedoločen čas za proizvodnjo mleka za zemljišče s površino 4,1862 hektara.

14 Leta 1984 je bila v okviru uvedbe ureditve dodatnih dajatev za proizvajalce mleka, ki prekoračijo dodeljene referenčne količine, predhodniku M. Ottna dodeljena določena referenčna količina na podlagi te površine, ki jo je vzel v zakup za proizvodnjo mleka.

15 Leta 2000 sta M. Otten in J. Kück odpovedala pogodbo o zakupnem razmerju, ki ju je zavezovala do 1. januarja 2001. Gospodarstvo je bilo torej tega dne vrnjeno J. Kücku.

16 Na predlog J. Kücka je Landwirtschaftskammer Hannover (kmetijska zbornica Hanovra) z upravno odločbo z dne 14. februarja 2001, spremenjeno 27. aprila 2001, potrdila, da se nanj prenese referenčna količina 9315 kg. Odločila je tudi, da je bila referenčna količina 4588 kg vzeta in dodana rezervi Landa, saj J. Kück ni bil proizvajalec.

17 M. Otten je zoper to odločbo vložil pritožbo, ki jo je Landwirtschaftskammer Hannover zavrnila.

18 M. Otten je nato vložil tožbo pri Verwaltungsgericht Stade (upravnem sodišču Stade), ki je ti odločbi razglasila za nični.

19 S sodbo z dne 16. marca 2005 je Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht (višje upravno sodišče Spodnje Saške) zavrnilo pritožbo Landwirtschaftskammer Niedersachsen. Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht je ugotovilo, da če se kmetijsko zakupno razmerje za mlečno gospodarstvo konča, se referenčna količina vrne

zakupodajalcu le, če je on sam proizvajalec ali pa če takoj prenese zemljišče drugemu proizvajalcu.

20 Landwirtschaftskammer Niedersachsen je vložilo revizijo pri Bundesverwaltungsgericht.

21 To sodišče je ugotovilo, da je bilo glede na razlago, ki jo je v sodbi z dne 20. junija 2002 v zadevi Thomsen (C-401/99, Recueil, str. I-5775) podalo Sodišče za zakupodajalca, ki nima statusa proizvajalca, vedno mogoča začasna pridobitev, če je po eni strani ta pridobitev začasna in je potrebna po nacionalni zakonodaji ter če, po drugi strani, pride do novega zakupnega razmerja z zakupnikom, ki ima status proizvajalca. Končni rezultat teh dveh prenosov se, glede na razlago te sodbe, ki jo je podalo predložitveno sodišče, obravnava kot ena transakcija prenosa referenčne količine drugemu proizvajalcu (zgoraj navedena sodba Thomsen, točka 43).

22 To razlago bi bilo treba uporabiti tudi v zadevi v postopku v glavni stvari, ko je bil prenos zemljišč, v okviru druge transakcije prenosa in na podlagi nove nacionalne ureditve, ločen od prenosa referenčnih količin.

23 Poleg tega se po tej razlagi referenčne količine uporabljajo za namen proizvodnje ali trženja mleka tako, da zakupodajalec, ki nima statusa proizvajalca, s tem da se sklicuje na tržno vrednost teh količin, ne more pridobiti zgolj finančnih koristi (sodba z dne 20. junija 2002 v zadevi Mulligan in drugi, C-313/99, Recueil, str. I-5719, točka 30, in zgoraj navedena sodba Thomsen, točka 39, ter v tem smislu tudi sodba z dne 13. aprila 2000 v zadevi Karlsson in drugi, C-292/97, Recueil, str. I-2737, točka 57).

24 V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 7(2) Uredbe št. 3950/92 [...] razlagati tako, da lahko pri prenehanju kmetijskih zakupnih razmerij glede mlečnega gospodarstva ali zemljišča za proizvodnjo mleka z njimi povezane referenčne količine ponovno preidejo v posest zakupodajalca tudi v primeru, ko on sam ni ali ne bo imel statusa proizvajalca, če referenčne količine prek državnega prodajnega mesta v najkrajšem roku prenese na tretjo osebo, ki ta status ima?“

Vprašanje za predhodno odločanje

25 Z vprašanjem predložitveno sodišče želi izvedeti, če je treba člen 7(2) Uredbe št. 3950/92 razlagati tako, da ob prenehanju kmetijskih zakupnih razmerij glede mlečnega gospodarstva z njim povezane mlečne količine lahko preidejo nazaj k zakupodajalcu, če ta, ki ni proizvajalec in ni imel namena, da bi to postal, prek državnega prodajnega mesta to količino v najkrajšem mogočem času prenese na osebo, ki status proizvajalca ima.

26 Poleg tega je treba po eni strani poudariti, da iz splošne sistematike skupnostne ureditve na področju dodatnih dajatev na mleko izhaja, da je mogoče referenčno količino načeloma dodeliti kmetovalcu le, če ima status proizvajalca (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Kibler, C-275/05, ZOdl., str. I-10569, točka 21, in navedena sodna praksa).

27 V skladu s členom 7(2) Uredbe št. 3950/92 se po poteku kmetijskih zakupnih razmerij glede mlečnega gospodarstva z njim povezana referenčna količina načeloma lahko deloma ali v celoti prenese na zakupodajalca le, če ima status proizvajalca v smislu člena 9(c) te uredbe (zgoraj navedena sodba Thomsen, točka 41).

28 V teh okoliščinah se prehodna pridobitev referenčnih količin za zakupodajalca, ki nima statusa proizvajalca, lahko v skladu s pravom Skupnosti sprejme le toliko, kot je potrebno in za najkrajše mogoče obdobje (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Thomsen, točka 43).

29 Torej se taka razlaga lahko prenese v zadevo v postopku v glavni stvari. Prvič, iz šeste uvodne izjave Uredbe št. 1256/1999 izhaja, da imajo države članice pravico urediti prenos referenčnih količin na drugačen način kot s posameznimi transakcijami med proizvajalci. Drugič, iz točke 43 zgoraj navedene sodbe Thomsen izhaja, da je bila prehodna dodelitev referenčnih količin za dolgo obdobje zakupodajalcem, ki ne nameravajo postati proizvajalci, v nasprotju po eni strani s splošno sistematiko skupnostne ureditve glede dodatne dajatve na mleko in po drugi strani z načelom, po katerem se referenčna količina ne sme dodeliti kmetovalcu, ki nima statusa proizvajalca mleka.

30 Okoliščina, da je v zadevi v glavni stvari prenos referenčne količine ločen od prenosa gospodarstva, ne more vplivati na to razlago.

31 Po ustaljeni sodni praksi Sodišča namreč, čeprav se referenčna količina načeloma prenese le s prenosom gospodarstva, na katero se nanaša, pod pogojem, da ta prenos spoštuje oblike in pogoje, določene v členu 7 Uredbe št. 3950/92, velja tudi, da se

referenčne količine lahko prenesejo brez gospodarstva v odstopanjih, ki jih določa pravo Skupnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Mulligan, točka 27, in navedeno sodno prakso).

32 Glede tega je treba povedati, da člen 8(b) in (e) Uredbe št. 3950/92 državam članicam dovoljuje, da samostojno ali skupno sprejmejo enega ali več od naštetih ukrepov, vendar jih ne pooblašča, da glede te problematike določijo nove vrste predpisov (sodba z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Španija proti Komisiji, C-173/02, ZOdl., str. I-9735, točka 26).

33 Države članice lahko v skladu s členom 8(b) Uredbe št. 3950/92 in zato, da bi dokončale prestrukturiranje proizvodnje mleka ali da bi izboljšale okolje, na podlagi objektivnih meril določijo pogoje, po katerih lahko proizvajalci na začetku dvanajstmesečnega obdobja v zameno za plačilo dosežejo, da jim pristojni organ ali telo, ki ga ta organ določi, ponovno dodeli referenčne količine, ki so jih ob koncu predhodnega dvanajstmesečnega obdobja dokončno sprostili drugi proizvajalci.

34 Na podlagi člena 8(e) Uredbe št. 3950/92 lahko države članice na zahtevek proizvajalca pristojnemu organu ali organu, ki ga ta pooblasti, dovolijo dokončen prenos referenčnih količin brez prenosa odgovarjajočega gospodarstva.

35 Iz tega izhaja, da je zakonodajalec Skupnosti predvidel možnost prenosa referenčne količine prek državnega prodajnega mesta proizvajalcu brez prenosa gospodarstva, ki je nanjo vezano.

36 Zgoraj navedene razlage ne omajata točki 42 in 43 zgoraj navedene sodbe glede prenosa referenčnih količin, upoštevajoč površino zemljišča, povezanega z mlečnim gospodarstvom, ker iz te sodbe ne izhaja, da zakupodajalec ne bi mogel prenesti tretjemu proizvajalcu referenčne količine brez gospodarstva, ki je nanjo vezano, prek državnega mesta za prodajo, in sicer v najkrajšem mogočem času po izteku pogodbe o zakupu.

37 Okoliščina, da v zadevi v postopku v glavni stvari referenčna količina, ki je povezana z mlečnim gospodarstvom, začasno pripade zakupodajalcu, ki nima statusa proizvajalca, ni odločilna, če ta položaj ni dolgoročen in ker se zadevna referenčna količina prenese v najkrajšem mogočem roku na tretjo osebo, ki pa ima status proizvajalca.

38 Zato se prehodna pridobitev referenčne količine, na katero je vezano gospodarstvo, zakupodajalca, ki nima statusa proizvajalca, da jo prenese na državno prodajno mesto prodaje referenčnih količin, da jo to lahko v najkrajšem mogočem času proda proizvajalcem, ne bi mogla šteti, kot da je v nasprotju s členom 7(2) Uredbe št. 3950/92.

39 Ta razlaga je v skladu z glavnim ciljem te določbe Uredbe št. 3950/92, da se referenčne količine ne smejo dodeliti osebam, ki želijo pridobiti iz tega zgolj finančno korist (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Thomsen, točka 45).

40 Upoštevajoč zgoraj povedano, je treba na zgoraj zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 7(2) Uredbe št. 3950/92 razlagati tako, da ob prenehanju kmetijskih zakupnih razmerij glede mlečnega gospodarstva z njim povezane mlečne količine

lahko preidejo nazaj k zakupodajalcu, če ta, ki ni proizvajalec in ni imel namena, da bo to postal, prek državnega prodajnega mesta to količino v najkrajšem mogočem času prenese na osebo, ki status proizvajalca ima.

Stroški

41 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 7(2) Uredbe Sveta (EGS) št. 3950/92 z dne 28. decembra 1992 o uvedbi dodatne dajatve v sektorju mleka in mlečnih proizvodov, kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1256/1999 z dne 17. maja 1999, je treba razlagati tako, da ob prenehanju kmetijskih zakupnih razmerij glede mlečnega gospodarstva z njim povezane mlečne količine lahko preidejo nazaj k zakupodajalcu, če ta, ki ni proizvajalec in ni imel namena, da bo to postal, prek državnega prodajnega mesta to količino v najkrajšem mogočem času prenese na osebo, ki status proizvajalca ima.

Podpisi